

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра міжкультурної комунікації та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов

В. Т. Сухим

“29” *серпня* 20 *19* року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Контрастивна граматики

освітній ступінь: **Бакалавр**

спеціальність: **035 Філологія**

спеціалізація: **035.04 Германські мови та літератури
(переклад включно)**

ОПП: **Переклад (німецька мова)**

інститут, факультет, відділення: **факультет іноземних мов**

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Контрастивна граматика» для студентів IV курсу освітнього ступеня «бакалавр»

за спеціальністю 035 Філологія, освітньо-професійною програмою «Переклад (німецька мова)» зі спеціалізації «035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)» .

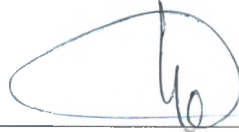
Розробники: Шум'яцька О. М., доцент кафедри міжкультурної комунікації та перекладу, кандидат філологічних наук.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжкультурної комунікації та перекладу

Протокол № 1 від “28” серпня 2019 року

Завідувач кафедри:

(підпис)

(проф. Паславська А. Й.)

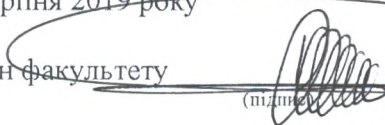
(прізвище та ініціали)

“28” серпня 2019 року

Ухвалено Вченою радою факультету іноземних мов

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року

Голова Вченої ради, декан факультету

(підпис)

Сулим В. Т.

(прізвище та ініціали)

“29” серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

«Контрастивна граматики»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, – 3	Галузь знань <u>03. Гуманітарні науки</u> (шифр, назва)	За вибором	
Модулів – 2	спеціальність: <u>035 Філологія</u> (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	спеціалізація: 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно)	4-й	
Курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		7-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
58 год.			
ІНДЗ:			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – аудиторні заняття – 32 год. (36%), самостійна робота – 58 год. (64%).

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з досягненнями сучасної лінгвістики, зокрема в галузі теоретичної та практичної граматики німецької та української мов. Встановити ряд структурно та функціонально подібних (ізоморфних) та відмінних (аломорфних) ознак, що характеризують системи обох мов.

Завдання: знайти спільне та відмінне у граматичних системах двох порівнюваних мов та виділити особливості функціонування мовних одиниць, що виражають подібні поняття, дати перекладачеві ключ до вибору адекватного варіанту перекладу з фахової, а не інтуїтивної точки

зору. Систематизувати та поглиблювати знання мови і культури іноземної мови на принципі єдності тематичного та інтеркультурного аспектів.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: особливості граматичної будови сучасної німецької та української мов; ключові положення порівняльної граматики про ізоморфні / аломорфні мовні явища; морфологічні категорії частин мови; синтаксичні зв'язки і функції речення; структурні типи речень; основні сучасні лінгвістичні теорії та підходи до аналізу мовних одиниць;

вміти: на основі спостереження мовних фактів робити узагальнення про ті чи інші процеси сучасної німецької мови; зіставляти та порівнювати сучасну структуру німецької та української мов; виявляти подібності та відмінності у будові мов та їх лексиконі; надавати правильну теоретичну інтерпретацію мовним явищам; ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовними прикладами; працювати з науковою лінгвістичною літературою. Застосовувати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів українською та іноземною мовами.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Морфологія. Частини мови. Порівняльна характеристика німецької та української мов.

Тема 1. Частини мови. Дієслово. Порівняльна характеристика системи частин мови німецької й української мов. Дієслово. Граматичні категорії дієслова.

Тема 2. Іменник у німецькій та українській мовах. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Граматичні категорії іменника

Тема 3. Прикметник. Числівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов.

Тема 4. Займенник. Прислівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов. Класифікація займенників. Класифікація прислівників.

Змістовий модуль 2. Типологічні властивості речення в німецькій і українській мовах.

Тема 5. Просте речення в німецькій та українській мовах. Ознаки речення. Формально-двочленне речення. Одночленне речення. Порядок слів у простому реченні.

Тема 6. Види простого речення в німецькій та українській мовах. Розповідне речення. Питальне речення. Спонукальне речення. Окличне речення. Форми речення.

Тема 7. Складне речення у німецькій та українській мовах. Особливості складносурядного речення. Види зв'язку частин складносурядного речення. Засоби поєднання частин складносурядного речення.

Тема 8. Складнопідрядне речення в німецькій та українській мовах. Види зв'язку частин складнопідрядного речення. Засоби поєднання частин складнопідрядного речення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Морфологія. Частини мови. Порівняльна характеристика німецької та української мов.												
Тема 1. Частини мови. Дієслово. Порівняльна характеристика системи частин мови німецької й української мов. Дієслово. Граматичні категорії дієслова.	12	2	2			8						
Тема 2. Іменник у німецькій та українській мовах. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Граматичні категорії іменника.	12	2	2			8						
Тема 3. Прикметник. Числівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов.	10	2	2			6						
Тема 4. Займенник. Прислівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов. Класифікація займенників. Класифікація прислівників.	12	2	2			8						
Разом – Модуль 1	46	8	8			30						

Модуль 2											
Змістовий модуль 2. Типологічні властивості речення в німецькій і українській мовах.											
Тема 5. Просте речення в німецькій та українській мовах. Ознаки речення. Формально-двочленне речення. Одночленне речення. Порядок слів у простому реченні.	12	2	2			8					
Тема 6. Види простого речення в німецькій та українській мовах. Розповідне речення. Питальне речення. Спонукальне речення. Окличне речення. Форми речення.	12	2	2			8					
Тема 7. Складне речення у німецькій та українській мовах. Особливості складносурядного речення. Види зв'язку частин складносурядного речення. Засоби поєднання частин складносурядного речення.	12	2	2			8					
Тема 8. Складно-підрядне речення в німецькій та українській мовах. Види зв'язку частин складнопідрядного речення. Засоби поєднання частин складнопідрядного речення.	8	2	2			4					
Разом – Модуль 2	44	8	8			28					
Разом – за семестр	90	16	16			58					

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Частини мови. Дієслово	2
2	Іменник у німецькій та українській мовах. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Граматичні категорії іменника	2
3	Прикметник. Числівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов. Семантична класифікація прикметників. Граматичні категорії прикметника	2
4	Займенник. Прислівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов. Класифікація займенників. Класифікація прислівників	2
5	Просте речення в німецькій та українській мовах. Ознаки речення. Формально-двочленне речення. Одночленне речення. Порядок слів у простому реченні	2
6	Види простого речення в німецькій та українській мовах. Розповідне речення. Питальне речення. Спонукальне речення. Окличне речення. Форми речення	2
7	Складне речення у німецькій та українській мовах. Особливості складносурядного речення. Види зв'язку частин складносурядного речення. Засоби поєднання частин складносурядного речення	2
8	Складнопідрядне речення в німецькій та українській мовах. Види зв'язку частин складнопідрядного речення. Засоби поєднання частин складнопідрядного речення	2

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни "Контрастивна граматики". Її зміст визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни, а саме: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, практикумами, методичними вказівками тощо. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студентів. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час проведення аудиторних занять.

Зміст СРС з дисципліни "Контрастивна граматики" складається з таких видів роботи:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- підготовку до практичних занять;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- пошук додаткової інформації щодо окремих питань курсу;
- підбір прикладів, що ілюструють певні теоретичні положення;

- порівняльний аналіз синтаксичних структур простого і складного речення у німецькому й українському тексті на вибір.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Частини мови. Дієслово. Номінальні форми дієслова (інфінітив, партицип)	8
2	Іменник у німецькій та українській мовах. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Граматичні категорії іменника	8
3	Прикметник. Числівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов	6
4	Займенник. Прислівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов. Класифікація займенників. Класифікація прислівників	8
5	Просте речення в німецькій та українській мовах. Ознаки речення. Формально-двочленне речення. Одночленне речення. Порядок слів у простому реченні	8
6	Види простого речення в німецькій та українській мовах. Розповідне речення. Питальне речення. Спонукальне речення. Окличне речення. Форми речення	8
7	Складне речення у німецькій та українській мовах. Особливості складносурядного речення. Види зв'язку частин складносурядного речення. Засоби поєднання частин складносурядного речення	8
8	Складнопідрядне речення в німецькій та українській мовах. Види зв'язку частин складнопідрядного речення. Засоби поєднання частин складнопідрядного речення	4
	Разом	58

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Тема	Завдання / підручники	Вид контролю	Кількість годин
1.	Частини мови. Дієслово. Порівняльна характеристика системи частин мови німецької й української мов. Дієслово. Граматичні категорії дієслова.	Основна: 1 , с. 161–164, 166–172, 189–193. Самостійне опрацювання теми: Номінальні форми дієслова (інфінітив, партицип).	опитування	8
2.	Іменник у німецькій та українській мовах. Семантичні та синтаксичні ознаки іменника. Граматичні категорії іменника.	Основна: 1 , с. 172–175, 193–195.	опитування, письмовий експрес-контроль	8

3.	Прикметник. Числівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов.	Основна: 1 , с. 175–177, 195–196.	опитування	6
4.	Займенник. Прислівник. Порівняльна характеристика німецької та української мов. Класифікація займенників. Класифікація прислівників.	Основна: 1 , с. 178–180, 196–198.	опитування, письмовий експрес-контроль	8
5.	Просте речення в німецькій та українській мовах. Ознаки речення. Формально-двочленне речення. Одночленне речення. Порядок слів у простому реченні.	Основна: 1 , с. 180–181. Самостійна робота: здійснити порівняльний аналіз синтаксичних структур простого речення у німецькому й українському тексті на вибір.	опитування, перевірка порівняльного аналізу	8
6.	Види простого речення в німецькій та українській мовах. Розповідне речення. Питальне речення. Спонукальне речення. Окличне речення. Форми речення.	Основна: 1 , с. 182–183, 198-199. Самостійна робота: здійснити порівняльну характеристику синтаксичних структур різних видів простого речення у німецькому й українському тексті на вибір.	опитування, перевірка порівняльного аналізу	8
7.	Складне речення у німецькій та українській мовах. Особливості складносурядного речення. Види зв'язку частин складносурядного речення. Засоби поєднання частин	Основна: 1 , с. 183. Самостійна робота: здійснити порівняльний аналіз будови складносурядного речення у німецькому й українському тексті на вибір.	опитування, перевірка порівняльного аналізу	8

	складносурядного речення.			
8.	Складнопідрядне речення в німецькій та українській мовах. Види зв'язку частин складнопідрядного речення. Засоби поєднання частин складнопідрядного речення.	Основна: 1 , с. 184–188, 199–201.	опитування	4

7. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності і відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру);
- методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні:

інформаційно-рецептивні (розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження) методи; проблемний виклад навчального матеріалу; частково-пошуковий та дослідницький методи; наочні (робота з таблицями, схемами тощо); практичні заняття, індивідуальні завдання (підготовка реферату тощо), інтерактивні методи (презентація, евристичні бесіди, дискусії, «мозковий штурм», конкурси з практичними завданнями та їхнє подальше обговорення, проект, проведення творчих заходів, використання мультимедійних комп'ютерних програм та залучення носіїв мови).

8. Методи контролю

Оцінювання знань студентів здійснюється шляхом проведення кредитно-модульних контрольних заходів, які включають проміжне оцінювання (усне опитування, тест), поточне оцінювання (відповіді і виступи на практичних заняттях, самостійна позааудиторна робота (в т. ч. виконання домашніх завдань), тематичні контрольні роботи (у формі тесту, відповідей на теоретичні запитання, розв'язання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань), відвідуваність), підсумкове модульне оцінювання (тест/теоретичні питання), підсумкове семестрове оцінювання (у формі заліку за результатами поточної успішності).

Проміжний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем (змістових модулів). Результати проміжного контролю за модуль визначаються як середня величина з поточних оцінок за відповіді на практичних заняттях.

Поточний контроль – це сума балів за проміжний контроль, відвідування занять і самостійну роботу студента.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється в усній та письмовій формах під час проведення практичних занять. Оцінка поточного контролю знань студентів виставляється за:

1. Систематичність та активність на практичних заняттях, зокрема, оцінюється рівень знань продемонстрованих у відповідях і виступах на практичних заняттях, активність під час обговорення дискусійних питань.
2. Виконання домашніх письмових завдань, передбачених самостійною роботою студента.
3. Виконання тематичних контрольних робіт (оцінка виставляється за практичні навички та теоретичні знання яких набули студенти після опанування певної теми, за результатами тестування, відповідей на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, у тому числі підготовки рефератів).

Облік успішності здійснюється у відповідному журналі групи у традиційній 5-бальній шкалі. На підсумковому занятті викладач розраховує і доводить до відома студентів середню із всіх поточних оцінок.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини практичних занять (модуля). Завданням підсумкового модульного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, умінь представити певний вивчений матеріал. Форми підсумкового модульного контролю та система оцінювання рівня знань та умінь студентів визначає кафедра, вони відображені у робочій програмі дисципліни. Підсумковий модульний контроль знань і умінь та навичок студентів може проводитися у формі тестів або контрольних робіт.

Для проведення підсумкового модульного контролю використовуються варіанти контрольних модульних робіт. Складовими частинами варіанту контрольного модульного завдання є: тести, теоретичні та практичні питання.

Протягом вивчення курсу студент повинен виконати дві комплексні модульні роботи. Оцінка за виконання цих робіт виставляється в окрему відомість та у журнал відповіді групи. На підсумковому занятті викладач розраховує і доводить до відома студентів середню з оцінок за кожну комплексну модульну роботу.

У разі відсутності студента під час проведення модульного контролю з поважних причин він має право на індивідуальне складання модуля. У всіх інших випадках відсутність студента під час модульного контролю автоматично зараховується йому як незадовільна оцінка (0 балів) за відповідний модуль. Незадовільну оцінку за модуль студент має право перескласти. Додатковий термін складання призначає викладач і затверджує завідувач кафедри.

Шкала оцінювання модульної контрольної роботи

Кількість балів	% правильних відповідей
10	100 – 96
9	95 – 91
8	90 – 86
7	85 – 81
6	80 – 76
5	75 – 71
4	70 – 66
3	65 – 61
2	60 – 56

1	55 – 51
0	50 і менше

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності.

Після завершення курсу студент/ка отримує оцінку за залік на основі оцінок, які він/вона отримав/ла за відповіді на практичних заняттях. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні заняття: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50 балів;
- дві модульні контрольні роботи: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів (2 x 10);
- відвідування аудиторних занять: 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 10 балів;
- самостійна робота: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 балів.

Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів.

9. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Модуль	Модуль I			Модуль II			Підсумковий контроль (залік) Сума
Кількість балів за модуль	50			50			
Змістові модулі	ЗМ 1	ЗМ2	Модульний контроль 1	ЗМ 3	ЗМ 4	Модульний контроль 2	
Кількість балів за змістові модулі та модульний контроль	40			40	10		100
Розподіл балів	Аудиторна робота	Відвідування	Самостійна робота	Аудиторна робота	Відвідування	Самостійна робота	
	25	5	10	10	25	5	10
Наукова робота	Участь у студентських наукових конференціях, семінарах, круглих столах, олімпіадах та конкурсах						1 - 10

Під час оцінювання знань, умінь і навичок студентів враховується:

- 1) наявність і характер засвоєння знань з контрастивної граматики німецької та української мов (рівень усвідомлення, міцність запам'ятовування, обсяг, повнота і точність знань);
- 2) якість актуалізації знань з контрастивної граматики (логіка мислення, аргументація, послідовність і самостійність викладу, культура професійного мовлення);
- 3) рівень сформованості умінь і навичок використання засвоєних знань на практиці;
- 4) прояв творчості і самостійності в навчально-пізнавальній діяльності;
- 5) якість виконання самостійної навчальної роботи (зовнішнє оформлення, своєчасність виконання, ретельність тощо).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
A	90 – 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		
D	61-70	задовільно	
E	51-60		
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» (FX і F) визначається Вченими радами факультетів (педагогічними радами коледжів).

10. Методичне забезпечення

Форми навчально-методичного забезпечення дисципліни, що забезпечують максимально повне надання здобувачам освіти всієї інформації та матеріалів, необхідних для успішного вивчення дисципліни:

- конспекти лекцій;
- методичні вказівки, рекомендації та підручники;
- комп'ютерні презентації;
- ілюстративні матеріали;
- тестові завдання для контролю.

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проєктор).

11. Рекомендована література

Базова

1. Лалаян Н. С., Подвойська О. В. Порівняльна граматики німецької та української мов. – Вінниця : Нова Книга, 2013.
2. Duden. Die Grammatik. 7. völlig neu erarbeitete und erweiterte Auflage. – Mannheim-Leipzig-Wien-Zürich, 2005.
3. Eisenberg P. Grundriss der deutschen Grammatik. Dritte Auflage. – Stuttgart-Weimar: Verlag J. Metzler, 1994.
4. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. – Leipzig, Berlin, München: Neubeab, 2001.

Допоміжна

1. Buscha J. u. a. Grammatik in Feldern: Ein Lehr- und Übungsbuch für Fortgeschrittene. – Ismaning: Verlag für Deutsch, 1998.
2. Bussmann H. Lexikon der Sprachwissenschaft; 3. aktualisierte und erweiterte Auflage. – Stuttgart: Alfred Kröner Verlag, 2002.
3. Engel M. Deutsche Grammatik. – München: IUDICIUM Verlag GmbH, 2004.

4. Hall K., Schreiner B. Übungsgrammatik Deutsch als Fremdsprache für Fortgeschrittene. – Ismaning: Verlag für Deutsch, 1995.
5. Rug W., Tomaszewski A. Grammatik mit Sinn und Verstand. – München: Klett, 1993.
6. Sommerfeldt K.-E., Schreiber H. Starke, Günter: Grammatisch-semantische Felder. Einführung und Übungen. – Berlin u. a.: Langenscheidt, 1991.
7. Zifonun G. u. a. Grammatik der deutschen Sprache. Bd. 3. – Berlin, New York: W. de Gruyter, 1997.

12. Інформаційні ресурси

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Deutsche_Grammatik
2. <https://www.duden.de/sprachwissen/sprachratgeber/Duden-Die-Grammatik-9-Auflage>
3. <https://www1.ids-mannheim.de/gra/>
4. <https://mein-deutshbuch.de/grammatik.html>
5. <https://deutshgrammatik20.de/>